

Kajti utegnil bi biti razžaljen edinček. Ali le žaliti ga ne! to je geslo vse njegove okolice.

Glejte, glejte tudi, kako se trudijo vsi znanci, da mu postrezajo s čemer si bodi. Oče kupi mu konjiča, večega konjiča, nego je bil oni, kojega je imel v zibelki. In zdaj je oče njegov ljubljeneč. Mati tega trpeti ne more in noče. Gre tedaj, in kupi mu lep voziček; in glej, odslej je ona v njegovi milosti. A to žali zopet staro mater, in ta kupi mu škatljico lesenih al cinastih vojakov. In glej zopet, zdaj je stara mati prva v njegovih očeh. To izvé teta, in takoj pripiha ona k njemu s slaščicami in štrukeljci, in glej, zdaj ima ta veliko prednost pred vsemi drugimi. Tako se nadaljuje. Rad izdaje vsakdo lepe denarce za razne stvarice, da se mu le prikupi. Da pri taki vzgoji ni duha ni sluha o opominjevanji in o kaznih, to se razume samo ob sebi. A vender likokrat zaslužil bi edinček kako kazen! Večkrat, nego drugi otroci. A kdo bi si upal ga opominjati, ali celó položiti roko na njega. Saj bi ga ne pogledal edinček nikdar več s prijaznim obrazcem. In to bi bilo zeló, zeló hudo.

Tudi oblači se edinček lepše, nego drugi otroci, kajti obleka dela človeka dan danes. Vse to napihne ga zeló, in od dné do dné je ošabniši in samovoljniši. Z drugimi otroci ne sme se pajdašiti, in tudi noče se; ti so preneumni za-nj. Oni so namreč otroci, a on — on je užé pameten človek. Kako pa užé vé modrovati in razsojati celó o stvareh, kojih bi celó ne smel poznati v svoji starosti. Vtika se celó v najresniše pogovore, in njegova sodba občuduje se in slavi čez vso mero. Oj, ti ubogi edinček!

(Dalje prih.)

Iz šole za šolo.

Razzlogovanje.

(Sestavil **Fr. Jamšek.**)

(Dalje.)

Vaja XXXV.

Enozložne besede (enzložnice).

Takih besed ne smemo deliti; zakaj-li ne?

Učitelj črkovaje narekuje in šolarji ponavljaje pišejo v „sešitke“*):

Narek 1. (A r =) Ar, (b a j s =) bajs, (c v e t =) cvet, (č a s =) čas, dan, ej, Fran, gad, hči, iht, jed, krop, laž, marc, Nil, os, pust, Rim, smrad, trk, ščurk, Trst, up, Vid, zmaj, žar, ajd, Beč, cmok, čast, dlan, ert, grob, hrust, Job, Kranjc, Lvov, molj, nit, Ob, prid, rast, snov, šment, trn, uk, vrisk, zdrav, žep, ajs! brus, car, čoln, drn (važ), grm, hruš, joj, kramp, lev, most, noht, pirh, Rus, slap, šiv, trak, ul, vrt, zlat, žleb.

Narek 2. (A s =) As, (b l i s k =) blisk, (c o f =) cof, čaj, dob, erž, funt, gaj, hlod, In, jez, Kranj, led, mlaj, noč, ol, post, Rok, stolp, šum, tat, Urh, vran, zrak, žolč, bron, cent, črep, dim, glad, hrib, kralj, lišp, mast, noj, Pešt, roj, skrb, štor, tlak, um, vlak, zdole, žul, Bog, cilj, čok, Don, grb, holm, jaz, kvas, last, mah, nprav, oh! plod, ravs, sir, štok, top, uk, vir, zver, žmek.

Narek 3. (Naj se narekuje brez glasničenja; kdo boljših pisalcev piše na šolsko desko.) Oh, kak ravs in kavs je tam pri vas! Gre dež in sneg. Kinč in lišp je drag. Jaz sem Fran, ti si Jošt. Les je suh. Gad ima strup; kje? Čič ne da nič. Kdo si

*) Glej „opómnjo“ vaje II.!

ti? Vsak za se, Bog za vse. Jaz na klop, pes pod klop. Lan je plav. Glad je hud. Grem v hram, stric so tam. Rad jem bob. Tat 'ma noč za dan; vest ga skli, da ne spi noč in dan. Ris je zver. Križ je zlat. Kos je črn; 'ma žolt kljun. Kruh gre v peč. Sod je poln. Zid je bel in trd. Jež in peš so šli na lov v hrib in log. Joj, to je bil jok in stok! Dan je dolg. Cvet je mlad in lep. Brat je že zdrav. Kje si bil? Kaj si pil? Štej do pet! Pet manj dve je tri. Vrat naj bo bel ko sneg. Zrak je čist. Čas je drag. Kdo je bil Cir? — Krez? — Kje je Beč? Trst? — Rim? — Bog je duh; on vse vé.

Narek 4. Gre čez drn in strn. Grozd je zrel. Ne jej, je post. Kaj jé jež? — Miš mu je v slast. Gozd je gost. Mož je slep, gluh pa ni. Laž je greh. Daj psu kost! Brv ni most, most ni brod. Dve in tri je pet. Kdo vé za ključ od vrat? Rog je slok in trd. Volk je nam vzel že več kôz. Rok naj gre v trg po drož za kvas. Rim je stal že prej kot Beč. Le drv in klad v peč; je mraz. Kak' smrad gre od kož! Žleb pod kap, cev pod žleb, kad pod cev; bo dež. Ta klas je gluh. Pet krav za en groš. Slak ima lep' cvet. As! pik me skli. Konj je naš, voz je vaš. Kje dom je tvoj? Vse za dom!

XXXVI.

Učitelj: „Danes bomo pa iskali takih besed, pri katerih se usta po dvakrat odpró. Koliko zlogov imajo take besede? — Kolikozložne so? — Kako jim pravimo? — Kdor vé kako dvozložnico povedati, naj vstane!

Zdaj pa izpišite iz (primernega) berilca vse dvozložnice na svoje ploščice takó, da bo mej obema zlogoma vezaj!

(Mej izpisovanjem pogleduje učitelj delo posameznikov, najboljših, srednjih in slabijih učencev; — čez kake četrt ure pa se oglasi.) Otroci kamenčke z rok in roke na klop 1 — 2 — 3!

Pozor! Bal sem se že naprej, da se bodete tù pa tam zmotili, da bode dobil prvi zlog večkrat znabiti preveč, drugi pa premalo glasnikov, ali pa narobe; in res se je tako zgodilo, kar vam pa ne zamerim, ker vam še nisem povedal, kako se najde sklep mej dvema zlogoma. Danes pa vam to pokažem ter vam pomagam, da bodete znali pravilno razzlogovati in pomote izbrstiti si. Tedaj pazite! (Učitelj napiše na šolsko desko, razloží, — potem učenci prepisejo v „sešitke“.)

1.

ma-ma, a-men, ro-kav, i-me, jo-čem.

Pravilo: Ako je soglasnik mej dvema samoglasnikoma, vzame se tisti k naslednjemu zlogu. N. pr. ma-ma, a-men, ro-kav, i-me, jo-čem.

Naloga. Napišite še nekaj takih dvozložnic z vezajem mej zlogoma!

2.

ja-ma, ka-men, ro-ka, fi-lip, klo-buk, ve-ra.

(Pravilo. — Na pr. — Naloga.)

XXXVII.

1.

mam-ka, ig-la, roč-ka, mač-ka, dek-la.

Pravilo: Ako sta dva soglasnika mej dvema samoglasnikoma, vzame se prvi soglasnik k prvemu, drugi pa k drugemu zlogu. N. pr. mam-ka, ig-la, roč-ka, mač-ka, dek-la.

Naloga. Napišite še nekaj takih dvozložnic z vezajem mej zlogoma!

^{1 2}ov - ca, ^{1 2}med - ved, ^{1 2}iv - je, ^{1 2}slam - nik, ^{1 2}Jur - če.

(Pravilo. — Na pr. — Naloga.)

(Dalje prih.)

Književstvo.

Lepo darilce slovenski deci.

Uže lansko leto ob sklepu šol smo se nadejali, da bode knjižica „**Slike iz otroškega življenja**“, katero je „Narodna Šola“ obljubila na svetlo dati, izgotovljena, in da bi se bili v občnem zbornu o tem novem društvenem podjetji zopet drugi ukrepi storili gledé na slovstveno delovanje v prid mladine. Vsakovrstne ovire so prišle vmes, da se knjižica največ zaradi barvanih slik ni mogla prej dodelati. Radostno torej javljamo, da je zdaj majhno, a jako zanimivo delce beli dan zagledalo. Knjižica obsega 12 barvanih slik in k vsaki nam je naš nadepolni tovarš-pesnik Anton Funtek zložil jako mično pesnico, s katero priprosto podobico oživlja ter ji dodava v krasni, otroškemu umu jako prikladni besedi, kar risar ni mogel izraziti. Torej v dovršeni vezani besedi podaja knjižica nežni mladini zabavnega berila poleg pisanih, otrokom toliko priljubljenih slik. Majhna, nešolana a tudi učeča se šolska mladež se bode kratkočasila s to zbirko. Vse slike kažejo vsakdanje prizore iz otroškega življenja in iz pesnic pa se razvijajo npravstvena vodila otrokom v svarilo ali v spodbudo. — Knjižica je trdno brošurana in platnici ste okinčani s čedno sliko. Tisk je velik in prav čist; otroci si torej ne bodo oči kvarili nad razločno pisavo.

Knjižica stane 25 kr. Pri naročilih na več izvodov se poštnina primerno zmanjša.

Za šolske knjižice, v katerih do zdaj nismo imeli skoro nič berila za majhno dečo, je ni primernejše knjižice, zato naj bi vsaka omislila si par izvodov in po jeden hranila dosihmal, ko bode prvi vsled posejevanja že obrabljen in poškodovan in ker je upati, da se knjižica po vsem Slovenskem kmalu razširi in razproda.

Stariši, ki ob praznikih, Božiču, sv. Miklavžu, pri godovih in pri drugih prilikah svoje otroke obdarujejo, naj bi jim kupovali to domače delce. Istotako so te „slike“ lepo darilce majhnim šolarčkom, katerim se dostikrat ne vé kaj dati v dar poleg molitvenika.

Nadejamo se, da se bodo „Slike iz otroškega življenja“ po vsem Slovenskem razširile; kajti knjižica je prva nastopnica pri nas še nepoznatega genra. Za skupljene novce bode „Narodna Šola“ zopet kaj novega na svetlo spravila; zato bode vsak rodoljub nesebično to podjetje gotovo rad podpiral. Odbor pa si šteje v prijetno dolžnost, gospodu pisatelju in vsem blagim dobrotnikom, ki so s prostovoljnimi doneski še v pretečenem letu blagodušno pripomogli, da se je nekaj tudi nabrala potrebna vsota za pokritje stroškov.

Naročila vzprejemajo: „Narodna Šola“ v Ljubljani in tudi bukvarji, pri katerih bode zaradi provizije cena nastavljena na 25 kr.

Za odbor: F. Stegnar.

Učilo za slovenske šole. „**Nazorni nauk v podobah**“ 24. natis. F. Tempsky v Pragi. Cena v kartonovem zvezku 6 gl. 66 kr., na posameznih tablah za obešanje 14 gl. — To je novo učilo, ki bode vsem slovenskim šolam dobro došlo. Sicer smo prepričani, da ni stare slovenske šole, ki bi bila brez takega učila za nazorni nauk; taka nemarnost bi se jej ne mogla odpustiti. Le novi šoli bi se kaj takešnega mogli spregledati. Toda stare šole so to učilo, ki se posebno na nižji in srednji stopinji mnogo rabi, gotovo že zelo obrabile. Kadar se torej šola tako učilo naročuje, naj seže po teh lepih slikah, ki so prav primerne za vsako šolo. Zaana firma F. Tempsky izdaja vselej kaj pripravna in cena učila. V tem natisu, h kateremu je J. Lapajne slovensko kazalo preskrbel, je 86 tabel. Na knjigi je vse hvalevredno; le tiskovna pomota na čelu „podobach“ (česki „ch“ je naš „h“) je nekoliko neljuba. Sicer pa je tople priporočamo učiteljstvu.

Dopisi.

Iz Žalca. Celjsko učiteljsko društvo imelo je v 10. dan junija t. l. svoje mesečno zborovanje. Navzočih 16 udov. Gospod prvosednik otvori sejo ob 11. uri, predstavi novo pristo-